

El llibre **Pels camins de la memòria**

Un testimoniatge personal i públic

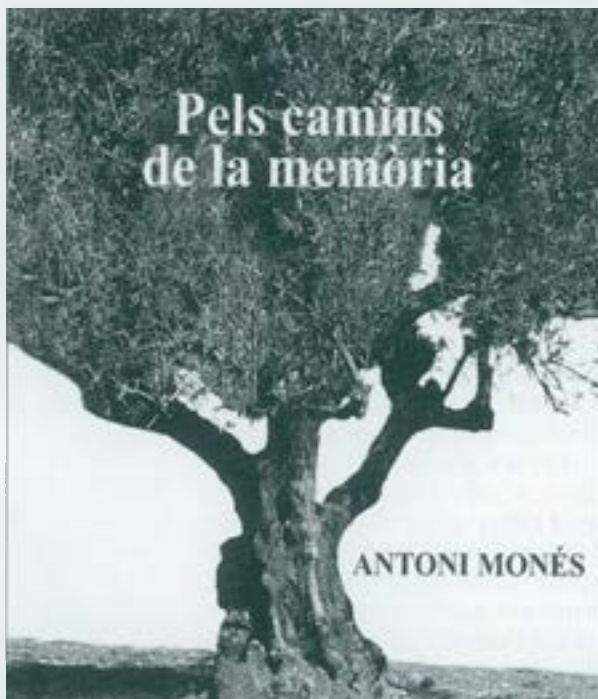
Josep Torrella Pineda

Davant d'un tipus humà com Antoni Monés, tot ell discreció, tot ell contenció, sense una paraula més enllà d'una altra, com movent-se en una alerta permanent per no molestar ningú; davant d'una persona així, dic, es fa difícil, si hom la coneix a partir de la seva maduresa distingida i respectable, d'imaginar-la com a protagonista d'una adolescència i una joventut plenes d'acció i fins i tot d'aventura. Externament, hom veu en la personalitat d'Antoni Monés el perfecte anti-heroi, ni tan sols propici per a treure'n un simple relat biogràfic que pugui interessar a qualsevol lector deslligat del seu clima familiar i social.

No obstant això, Monés ha tingut el coratge d'escriure les seves memòries. O, per dir-ho d'una manera informal, però molt gràfica, desembussar –com en diu Josep M. Espinàs– la xemeneia dels records. I ho ha fet sense escatimar-li res, vençant el pudor de la intimitat i superant el prejudici tant del que pogués ser pres per immodèstia com del que pogués ser-ho per falsa modèstia.

De primer, Monés descarregà el seu bagul de records per a un cercle reduït de família i d'amistat. Va ser una decisió que ell justificava en la coincidència de dues efemèrides personals molt significatives: les noces d'or i el cinquantè aniversari de la seva empresa. Però ben aviat va voler obrir-ho a un àmbit molt més ampli. I així és com ha sortit a la llum pública el llibre **Pels camins de la memòria**, editat dintre de "Biblioteca Quadern", de la Fundació Amics de les Arts i de les Lletres.

Monés no s'havia manifestat mai, ni en la més petita mesura, com a home amb vel·leïtats literàries; ell mateix ho confessa. Però el seu llibre té la gràcia de ser escrit amb fluïdesa i amb naturalitat. Una tercera part del llibre se l'emporta la infantesa, l'adolescència i la primera joventut del narrador, amb la riquesa descriptiva dels seus entorns domèstics, veïnals i escolars, i dels primers contactes en el món del treball. Tots aquests blocs reflecteixen, com a decorat ambiental, parcel·les de vida sabadellenca. A continuació vénen els desplaçaments motivats pel servei militar, interferit amb la guerra civil; l'odissea marroquina i, fins i tot, l'empresonament. Aquests episodis són tenyits de l'esperit d'aventura que menys esperaríem del seu protagonista els qui l'hem conegut anys després, i brinden allò que més es pot assemblar a l'interès novel·lesc d'un relat.

El clima de la narració canvia amb la faceta d'home de negocis i la creació d'una família, on podria haver caigut en una prosa dessaborida o, com a mínim, sense un grau suficient d'interès general, si no fos per la naixent i creixent incursió del subjecte en la vida social de la ciutat i del país, gairebé sempre en primera fila. Una vida social que passa per diversos camps: l'esportiu, especialment la natació; les institucions locals; l'administració municipal i la provincial. A la major part dels llocs de responsabilitat que ha ocupat hi ha accedit perquè li ha estat sol·licitat, perquè es guanya amistats i credibilitat amb el seu fer obert, assenyat i eficaç. Arriba a gaudir de la màxima estima i confiança per part de personalitats com Joan Antoni Samaranch i Josep Tarradellas. I el que esdevé més remarkable és que Monés va recórrer el seu ascendent i compromès itinerari públic sense lligar-se a cap disciplina política; sense, com ell mateix confessa, inscriure's en cap militància ni cantar cap himne. Tampoc, d'altra banda, Monés intenta desvirtuar el seu ideari i el seu compromís íntim. En el seu llibre no amaga res; parla amb la serenor i la tranquil·litat d'esperit del qui compta que no té res per silenciar. El llibre significa un testimoniatge vàlid en la reconstrucció històrica de la ciutat i del país.